

**Stichting Zorggroep
Noordwest-Veluwe**

Wonen, zorg en welzijn

Welkom op de thema-avond Wet zorg en dwang (Wzd)

Voordat we beginnen

Huishoudelijke mededelingen

Wat denkt u?

Pak uw mobiel erbij:

Ga naar [mentimeter.com](https://www.mentimeter.com) (of de mentimeter app)

Code: 49873553

Programma voor vanavond

- *Welkom*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Openingswoord*: Albert van der Meer, namens het bestuur
- *Wet zorg en dwang (Wzd)*: Agnes Klok, psycholoog en Wzd-functionaris
- *Wat kan de cliëntvertrouwenspersoon Wzd voor u betekenen?* Catrineke Hooghiemstra, cliëntvertrouwenspersoon Wzd
- *Open deuren en dementie*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Voorbeelden uit de praktijk*: Harda Sederel, locatiemanager

Programma voor vanavond

- *Welkom*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- ***Openingswoord*: Albert van der Meer, namens het bestuur**
- *Wet zorg en dwang (Wzd)*: Agnes Klok, psycholoog en Wzd-functionaris
- *Wat kan de cliëntvertrouwenspersoon Wzd voor u betekenen?* Catrineke Hooghiemstra, cliëntvertrouwenspersoon Wzd
- *Open deuren en dementie*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Voorbeelden uit de praktijk*: Harda Sederel, locatiemanager

Programma voor vanavond

- *Welkom*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Openingswoord*: Albert van der Meer, namens het bestuur
- ***Wet zorg en dwang (Wzd)*: Agnes Klok, psycholoog en Wzd-functionaris**
- *Wat kan de cliëntvertrouwenspersoon Wzd voor u betekenen?* Catrineke Hooghiemstra, cliëntvertrouwenspersoon Wzd
- *Open deuren en dementie*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Voorbeelden uit de praktijk*: Harda Sederel, locatiemanager

Wet zorg en dwang

Agnes Klok, GZ-psycholoog & Wzd-functionaris

Wat betekent de Wet zorg en dwang voor familieleden/naasten?

- De wet gaat over onvrijwillige zorg en onvrijwillige opname voor mensen met een psychogeriatrische aandoening, zoals dementie, NAH of Huntington en voor mensen met een verstandelijke beperking.
- De wet regelt de rechten van mensen met een psychogeriatrische aandoening die vrijwillig of onvrijwillig in een zorglocatie verblijven.

Visie

- *Ieder mens wil zo zelfstandig mogelijk leven en eigen keuzes maken. Dit geldt ook voor mensen met dementie en een verstandelijke beperking. In de zorg voor mensen moet vrijheid dus steeds het uitgangspunt zijn.*

Wat is onvrijwillige zorg?

- Zorg waar de cliënt en/of de vertegenwoordiger het niet mee eens is, en zich tegen verzet. Als die zorg toch wordt gegeven (na het verplicht doorlopen van een aantal stappen), spreken we over onvrijwillige zorg, en is de Wet zorg en dwang van toepassing.
- Onvrijwillige zorg is zorg die u of uw naaste niet wil, maar die in de ogen van de zorgverleners wel noodzakelijk is.
- Voorbeelden: verplicht bepaalde medicijnen innemen, of niet zonder begeleiding naar buiten mogen. Verplicht eenmaal per week douchen.

Wanneer onvrijwillige zorg?

- Alleen bij (dreigend) ernstig nadeel voor de cliënt of zijn omgeving.
- Wanneer er geen minder ingrijpend alternatief kan worden gevonden.
- Zo kort mogelijk!

Wat is ernstig nadeel?

- *Levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, ernstige verstoorde ontwikkeling voor of van de cliënt of een ander.*
- *Bedreiging van de veiligheid van de cliënt al dan niet doordat hij onder invloed van een ander raakt.*
- *De situatie dat betrokkene met hinderlijk gedrag agressie van anderen oproept.*
- *De situatie dat de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.*

Stappenplan Wet zorg en dwang

- Uitgangspunt: alleen vrijwillige zorg. Onvrijwillige zorg is altijd het laatste middel.
- De situatie wordt multidisciplinair in kaart gebracht, daar waar dat kan samen met de cliënt en de vertegenwoordiger.
- Als de cliënt of de vertegenwoordiger wil, kunnen zij ondersteuning vragen van de onafhankelijk cliëntenvertrouwenspersoon.

Wilsonbekwaamheid en wettelijk vertegenwoordiger

- Is de cliënt wilsonbekwaam over de situatie? Dan zal de zorgverlener overleggen met de wettelijk vertegenwoordiger.
- Om mensen die wilsonbekwaam zijn, extra te beschermen, zijn er drie vormen van onvrijwillige zorg, die ook bij geen verzet, geregistreerd worden in het Wzd stappenplan:
 1. *Het toedienen van medicatie die van invloed is op het gedrag of de bewegingsvrijheid van de cliënt vanwege de psychogeriatrische aandoening, of vanwege een daarmee gepaard gaande psychische stoornis of een combinatie hiervan indien die medicatie niet wordt toegediend overeenkomstig de geldende professionele richtlijnen.*
 2. *Het beperken van de bewegingsvrijheid.*
 3. *Insluiten.*

Wie is wettelijk vertegenwoordiger?

- In de Wzd is bepaald in welke volgorde wordt bekeken wie de vertegenwoordiger is:
 1. De wettelijk vertegenwoordiger van de cliënt: een curator of mentor aangewezen door de rechter.
 2. Een schriftelijk gemachtigde: een persoon die door de cliënt zelf schriftelijk gemachtigd om hem te vertegenwoordigen.
 3. De echtgenoot, de geregistreeerde partner, of andere levensgezel.
 4. Een ouder, kind, broer, zus, grootouder, of kleinkind van de cliënt.

De cliëntvertrouwenspersoon Wzd is er ook voor de familie!

- Zowel de cliënt als familie hebben recht op ondersteuning bij vragen over onvrijwillige zorg.

Wilt u meer weten over de Wet zorg en dwang?

Ga dan naar www.dwangindezorg.nl

Programma voor vanavond

- *Welkom*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Openingswoord*: Albert van der Meer, namens het bestuur
- *Wet zorg en dwang (Wzd)*: Agnes Klok, psycholoog en Wzd-functionaris
- ***Wat kan de cliëntvertrouwenspersoon Wzd voor u betekenen?*** **Catrineke Hooghiemstra, cliëntvertrouwenspersoon Wzd**
- *Open deuren en dementie*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Voorbeelden uit de praktijk*: Harda Sederel, locatiemanager

cliëntenvertrouwenspersoon
onvrijwillige zorg

Cliëntenvertrouwenspersoon
onvrijwillige zorg

Inhoud

- 1 Wat is een cliëntenvertrouwenspersoon?
- 2 Voor wie is de cliëntenvertrouwenspersoon?
- 3 Waar kunt u de cliëntenvertrouwenspersoon vinden?
- 4 Voorbeelden

Wat is een cliëntenvertrouwenspersoon?

- Vertrouwen. Ik ga alleen in gesprek met derden als cliënt/vertegenwoordiger toestemming geeft en in principe nooit zonder cliënt of vertegenwoordiger.
- Partijdig. Ik ondersteun zoals cliënt/vertegenwoordiger dat graag wil. Het gaat er dus niet om wat 'waar' is, maar om hoe het voor de cliënt/vertegenwoordiger is.
- Ik ben onafhankelijk van de organisatie.
- Ik geef informatie en ondersteun. Bijvoorbeeld bij de stappen in het stappenplan en een gesprek hierover. Ook kan ik helpen bij een klacht.

Voor wie is de cliëntenvertrouwenspersoon?

- De cliëntenvertrouwenspersoon is er voor iedereen die onder de Wzd valt en te maken krijgt met onvrijwillige zorg.
- De cliëntenvertrouwenspersoon is er voor de cliënt en zijn vertegenwoordiger
- De vertegenwoordiger kan namens de cliënt naar de cliëntenvertrouwenspersoon gaan (als de cliënt dit begrijpt wordt er gevraagd om toestemming)

Waar kunt u de cliëntenvertrouwenspersoon vinden?

- Dagelijks te bereiken via telefoon, mail en Whatsapp.
- Afspreken in voor u vertrouwde omgeving
- Bezoeken aan de cliënten op locaties
- Bijeenkomsten voor verwanten
- Uitleg geven over de functie aan medewerkers en zorgteams
- Contact met cliëntenraden

Goed om te weten:

- De cliëntenvertrouwenspersoon ziet toe op het proces
- De cliëntenvertrouwenspersoon wordt niet betaald door de zorgorganisatie
- Ondersteuning is kosteloos
- U heeft geen toestemming nodig om contact op te nemen
- U mag alle vragen stellen

Meer weten?

- www.informatiepuntwzd.nl
- www.stemgever.nl

Voorbeelden

Mw. Vredewal heeft een ontzettende hekel aan douchen. Omdat zij last heeft van incontinentie vinden zorgmedewerkers het noodzakelijk dat zij elke dag gedoucht wordt. Mw. Vredewal verzet zich hiertegen waardoor douchen elke dag een strijd is. Dochter Gretha, die vertegenwoordiger is van haar moeder, belt de cliëntenvertrouwenspersoon en vraagt: kan dit zomaar?

Wat denkt u?

- A. Natuurlijk moet moeder dagelijks douchen, dat is goede zorg. Dochter kan hier niets aan veranderen.
- B. Dochter heeft helemaal gelijk; de Wzd verbiedt douchen tegen iemands wil. Dit mag niet!
- C. Misschien is dagelijks douchen noodzakelijk maar misschien kan het ook anders? Dochter heeft het recht om hierover in gesprek te gaan en mee te denken.

Wat kan de cliëntenvertrouwenspersoon doen?

- Luisteren en situatie ophelderen
- Wijzen op de rechten van mw. Vredewal en dochter
 - ✓ wordt het verzet van mevrouw en dochter serieus genomen?
 - ✓ is er sprake van ernstig nadeel waardoor dagelijks douchen noodzakelijk is?
 - ✓ zo ja, is het stappenplan gevolgd?
 - ✓ zo nee, kan dit nu alsnog gevolg worden?
 - ✓ worden mevrouw en dochter betrokken bij de evaluaties?
- Ondersteunen bij een gesprek
- Ondersteunen bij een klacht

- Jakob Wintersdijk woont zelfstandig met zijn vrouw. Helaas ontstaan er steeds vaker gevaarlijke situaties. Thuis wonen lukt echt niet meer maar Jakob wil niet verhuizen. Jakob krijgt een rechterlijke machtiging en verhuist toch naar het verpleeghuis. Eenmaal in het verpleeghuis mag hij niet van de afdeling af; de deur blijft gesloten. Ook mag er twee weken lang geen bezoek komen omdat de zorg bang is dat hij anders met hen naar huis zal willen. Zijn vrouw, Joke Wintersdijk is zijn vertegenwoordiger en stemt in met deze afspraken. Jakob is in alle staten en gaat in gesprek met de cliëntenvertrouwenspersoon.

Wat denkt u?

- A. Jakob is boos over de situatie maar zal zich er bij neer moeten leggen. Hij heeft niet voor niets een rechterlijke machtiging gekregen
- B. Jakob is terecht boos. Hij mag niet zomaar beperkt worden in zijn vrijheid om van de afdeling te gaan en om bezoek te ontvangen.
- C. Jakob is boos maar zijn vrouw is het met de afspraken eens. Wat Jakob ervan vindt doet er dus feitelijk niet zoveel toe.

Wat kan de cliëntenvertrouwenspersoon doen?

- Luisteren en verheldering vragen
- Bij toestemming van meneer; overleggen met de vertegenwoordiger
- Informatie geven over zijn rechten:
 - ✓ een rechterlijke machtiging gaat alleen over het verhuizen naar een zorginstelling
 - ✓ als meneer niet van de afdeling af mag; is er ernstig nadeel en is daarom het stappenplan gevolgd?
 - ✓ geen bezoek mogen ontvangen is ook onvrijwillige zorg; is er ernstig nadeel en is het stappenplan gevolgd?
- Ondersteunen bij een gesprek met zorgverantwoordelijke
- Ondersteunen bij een ontslag- of verlofverzoek
- Ondersteunen bij een klacht

En de vertegenwoordiger dan?

Joke Wintersdijk heeft het moeilijk met de situatie. Zij vind het vreselijk dat haar echtgenoot zo boos is maar wil ook echt niet dat hij weer naar huis komt. Ze staat niet achter de wens van haar man.

- ✓ Zij krijgt een eigen cliëntenvertrouwenspersoon aangeboden. Beide cliëntenvertrouwenspersonen overleggen niet met elkaar.
- ✓ De cliëntenvertrouwenspersonen ondersteunen beide echtgenoten afzonderlijk zodat hun stemmen gehoord worden en ze informatie krijgen over hun rechten.

Programma voor vanavond

- *Welkom:* Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Openingswoord:* Albert van der Meer, namens het bestuur
- *Wet zorg en dwang (Wzd):* Agnes Klok, psycholoog en Wzd-functionaris
- *Wat kan de cliëntvertrouwenspersoon Wzd voor u betekenen?* Catrineke Hooghiemstra, cliëntvertrouwenspersoon Wzd
- ***Open deuren en dementie:*** Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Voorbeelden uit de praktijk:* Harda Sederel, locatiemanager

Open deuren

**ZIJN DE
LAATSTE STAPJES
IN JE LEVEN NIET
EVEN BELANGRIJK
ALS DE EERSTE**

Daar waar je vrij bent
om weg te gaan, daar
wil je zijn.

OM
DENKEN

Dementiezorg onder druk

**Minister na uitzending
Pointer: 'Het is ook mijn vu-
rige wens dat we meer
open deuren hebben in
verpleeghuizen'**

Loesje

www.loesje.nl

leden@loesje.nl

**'Gebrek aan bewegingsvrijheid in verpleeg-
huis schending mensenrecht'**

"Iedereen heeft volgens de Grondwet – en volgens Europese
verdragen - namelijk recht op bewegingsvrijheid."

Open deuren

Filmpje

Even terug naar wat Agnes en Catrineke verteld hebben: het plaatsen van mensen met dementie achter een gesloten deur is een vorm van onvrijwillige zorg

Project open PG

Opdracht aan de organisatie: open PG realiseren -> zorggroep breed project.

Het uitgangspunt is dat bewoners zich vrij kunnen bewegen en alle deuren voor hen geopend zijn. Het sluiten van de deur kan alleen na een zorgvuldige afweging op individueel niveau.

Werken met leefcirkels d.m.v. zorgtechnologie en gps.

Leefcirkel 1: bewoners kunnen vrij bewegen in de woning, (hun eigen kamer en de gezamenlijke woonkamer).

Leefcirkel 2: bewoners kunnen door het hele gebouw lopen en ook de tuin in.

Leefcirkel 3: bewoners kunnen zich ook buiten het gebouw bewegen, de buurt in.

Het doel is om bewoners meer vrijheid te bieden, zodat zij meer regie over hun eigen leven kunnen voeren, terwijl tegelijkertijd wordt voldaan aan de eisen van de Wet zorg en dwang.

Project open PG

Waar staan we nu:

- De organisatie is bezig om open PG goed voor te bereiden: leren van andere organisaties, visie, vermissingsprotocol, juridische kaders, communicatieplan
- Pilot open deuren op Elim, afdeling Husselerveld
- Pilot GPS trackers op IJsvogel

Programma voor vanavond

- *Welkom*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Openingswoord*: Albert van der Meer, namens het bestuur
- *Wet zorg en dwang (Wzd)*: Agnes Klok, psycholoog en Wzd-functionaris
- *Wat kan de cliëntvertrouwenspersoon Wzd voor u betekenen?* Catrineke Hooghiemstra, cliëntvertrouwenspersoon Wzd
- *Open deuren en dementie*: Marjon van Orsouw, beleidsadviseur kwaliteit en projectleider open PG
- *Voorbeelden uit de praktijk*: Harda Sederel, locatiemanager

Ons dagelijks leven

Mensen hun vrijheid ontnemen

- Gisteren vrij
- Vandaag niet meer vrij

Wat zien we dan bij bewoners?

- Frustratie
- Toename onbegrepen gedrag
- Onderprikkeling
- Lichamelijke achteruitgang
- Toename valgevaar

Wat zien we dan bij medewerkers

- Voelen grote verantwoordelijkheid
- Hospitalisatie, zien beren op de weg
- Grote onzekerheid

- Maar ook:
- Mogelijkheden

Uit de praktijk

- Gewoon een kopje koffie drinken in de Brasserie
- Inslaan brandmelder
- Verzoek fixatie
- Vermissing client
- Meer.....

Risico's accepteren

Hulpmiddelen

- GPS
- Domotica
- Leefcirkels
- Liftdeur wordt boekenkast

Vragen

Bedankt voor uw aanwezigheid

